

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsundersökningar

Föredragande landstingsråd: Filippa Reinfeldt

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att ett regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsundersökningar antas.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anta regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsundersökningar med justering av hänvisningen till patientjournalagen till patientdatalagen respektive hänvisningen till SOSFS 1981:25 till SOSFS 2005:29.

att tillämpa regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsundersökningar fr. o. m. den 1 juli 2009.

att delegera till hälso- och sjukvårdsnämnden att fatta beslut om avgifter för intyg, vaccinationer och hälsundersökningar.

Regelverket omfattar intyg och utlåtanden, vaccinationer samt hälsundersökningar som inte omfattas av den allmänna försäkringen. Dessutom omfattas samtliga patientgrupper oavsett nationalitet, bosättningsort/land, försäkringsstatus eller ålder.

Intyg till Försäkringskassan är inkluderat i patientavgiften. Barn och ungdom under 18 år har avgiftsfri hälso- och sjukvård med undantag för besök på sjukhusens akutmottagningar, inklusive närakuten för barn på Astrid Lindgrens Barnsjukhus, där avgiften är 120 kronor per läkarbesök. När intyg för vård av sjukt barn utfärdas i samband med besök på sjukhusens

Bilagor

1 Regelverk och avgifter

2 Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande

2009-02-16

LS 0904-0342

akutmottagningar, inklusive närakuten för barn på Astrid Lindgrens Barnsjukhus, ingår intyget i besöksavgiften.

Regeringsrätten har klarlagt att åtgärder inom sjukvården som inte främst syftar till att skydda eller vårda en persons hälsa är momspliktiga. Dessa åtgärder ses inte som ett led i sjukvården. Till dessa åtgärder hör kostnader för intyg. Det innebär att kroppsundersökningar, provtagningar eller utredningar som görs av legitimerad personal, med det huvudsakliga syftet att tillhandahålla fakta för att intyga ett sakförhållande för en tredje parts beslut, är momspliktiga. Vaccinationer och hälsoundersökningar är undantagna från momsplikt.

För att anpassa sig till Regeringsrättens dom beslutade landstingsfullmäktige i budgeten för 2009 att införa momsens samt att anta en ny princip för prissättning av intyg.

Den tidigare s. k. timtaxan innebär att det är intygsskrivarens tidsåtgång som avgör priset på ett intyg. Denna princip slopades och ersätts med en fast prissättning för korta, normala och långa intyg.

Det nya regelverket innebär att de vanligaste intygen får ett fast pris. Regelverket tillämpas av landstingsdrivna vårdgivare samt av privata vårdgivare som har vårdavtal med Stockholms läns landsting. Privata vårdgivare som har ersättning enligt lagen om läkarvårdsersättning (1993:1651) (nationella taxan) omfattas inte av reglerna.

Hänvisningarna i regelverket till patientjournalagen och SOSFS 1981:25 är inaktuella och ska ersättas av hänvisningar till patientdatalagen respektive SOSFS 2005:29.

Beslut om taxor och avgifter ska vanligtvis fattas av landstingsfullmäktige. Beslutsrätten när det gäller beslut om avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar ska delegeras till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 6 maj 2009.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 19 maj 2009.

Ärendet och dess beredning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 17 mars 2009 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* anta regelverk och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 16 februari 2009 bifogas (bilaga).

Bilagor

Regelverk och avgifter för

**intyg, vaccinationer och
hälsundersökningar**

Innehållsförteckning

1. Regler för hälsoundersökningar, intyg/utlåtanden samt vaccinationer – allmänt
2. Intyg och utlåtanden
3. Vaccinationer
4. Hälsoundersökningar
5. Provtagningar
6. Rapportering av besök
7. Avgiftsfria intyg
8. Prislista intyg

1. Regler för hälsoundersökningar, intyg/utlåtanden samt vaccinationer - allmänt

Regelverket omfattar intyg och utlåtande, vaccinationer samt hälsoundersökningar som inte omfattas av den allmänna försäkringen.

Patientgrupper

Regelverket omfattar samtliga patientgrupper oavsett nationalitet, bosättningsort/land, försäkringsstatus eller ålder. Regelverket ska också användas när t ex försäkringsbolag eller annan myndighet önskar ett intyg.

Vårdgivare

Regelverket tillämpas av landstingsdrivna vårdgivare samt av privata vårdgivare som har vårdavtal med Stockholms läns landsting. Privata vårdgivare som har ersättning enligt lagen om läkarvårdsersättning 1993:1651 (nationella taxan) omfattas inte av reglerna.

Avgifter och högkostnadsskydd

Om patienten i samband med ett öppenvårdsbesök begär ett avgiftsbelagt intyg ska patienten betala dels för besöket, dels för intyget.

Patienten betalar inte patientavgift utan endast intygsavgift när enda syftet med besöket är att få ett intyg.

Avgifterna för intyg, hälsokontroller och vaccinationer ingår inte i högkostnadsskyddet för sjukvård och frikort gäller inte. Även barn och ungdom under 18 år betalar avgift enligt detta regelverk. Kontant betalning tillämpas i första hand. Rutiner för betalning och fakturering hanteras av respektive vårdgivare.

2. Intyg och utlåtanden (benämns gemensamt med intyg)

Skyldighet finns enligt patientjournalagen att utfärda intyg om vården. I övrigt finns ingen allmän skyldighet att utfärda intyg, såvida det inte finns klart utsagt i lag. Landstingets verksamheter bör ändå i den mån det är möjligt tillgodose önskemål om intyg. En vägran att skriva intyg kan inte överklagas, men handläggningen kan anmälas till JO. Socialstyrelsen har utfärdat föreskrifter (SOSFS 1981:25) om hur intyg ska avfattas.

Om inget annat anges under respektive intyg ingår de undersökningar som är nödvändiga i priset. Om det krävs mer omfattande undersökningar eller ytterligare medicinsk service, exempelvis laboratorieprover eller röntgen, debiteras utöver intygspriset också den faktiska kostnaden för dessa undersökningar, enligt respektive kliniks prislista.

Momspliktiga intyg

Regeringsrätten har nu klarlagt att åtgärder inom sjukvården som inte främst syftar till att skydda eller vårda en persons hälsa är momspliktiga. Dessa åtgärder ses inte som ett led i sjukvården.

Det innebär att kroppsundersökningar, provtagningar eller utredningar som görs av legitimerad personal, med det huvudsakliga syftet att tillhandahålla fakta för att intyga ett sakförhållande för en tredje parts beslut, är momspliktiga. Det kan exempelvis röra sig om rätt för en person att utöva en viss verksamhet, t.ex. sportdykning eller att få körkortstillstånd.

Momssatsen är f.n. 25 procent

Avgiftsnivåer

Landstingets taxa delas in olika nivåer. Nedan redovisas de olika nivåerna samt avgift med och utan moms.

Nivå	Avgift utan moms kr	Avgift med moms kr
Korta intyg	250	313
Normala intyg	500	625
Långa intyg	750	938
Timtaxa	1000	1250

Ett *kort* intyg kan utfärdas utifrån journalkopior eller kännedom om patienten. För ett *normalt* intyg krävs oftast undersökning av patienten. Ett *långt* intyg kräver en större arbetsinsats. Om ett visst intyg inte framgår av bilaga 2 eller om det saknas jämförbart intyg ska timtaxa tillämpas. Timtaxa inkl moms debiteras med 1 250 kr per timme eller 313 kr, 625 eller 938 osv.

För mycket enkla intyg får avgift inte tas ut.

När intyg ska skrivas på annat språk än svenska tillämpas timtaxan.

I debiterad tid ingår den tid som krävs för undersökning, utfärdande och utskrift av intyget.

3. Vaccinationer

Vaccin/globuliner tillhandahålls till självkostnadspris. Kostnaden för vaccinet inkluderar inte arbetet för att injicera vaccinet.

Om flera vacciner/globuliner injiceras vid samma tillfälle uttas självkostnadspris för vart och ett av dem. Endast en besöksavgift tas ut.

Vid injicering av medhaft vaccin tas besöksavgift ut, dock med högst 250 kr.

Besök hos läkare för ordination av vaccin tas besöksavgift ut enligt timtaxan (250 kr/15 min). Detta belopp får underskridas.

Vaccinationer är undantagna från moms.

Riktade vaccinationsprogram (Influensa- och pneumokock)

Landstinget erbjuder årligen gratis influensa- och pneumokockvaccination till äldre (person som är eller fyller 65 år) och vissa kroniskt sjuka. Till kroniskt sjuka räknas personer med kronisk hjärtsvikt, svår astma, behandlingskrävande KOL, kronisk obstruktiv lungsjukdom eller andningssvikt. Beslut tas årligen om vilka förutsättningar som gäller.

Personer som inte omfattas av gruppen ovan betalar självkostnadspris för vaccinationen.

Avgifter i samband med vaccination av cervixcancer

Beslut om subvention av vacciner som används för vaccination av cervixcancer är taget av Läkemedelsförmånsnämnden och omfattar flickor i åldern 13-17 år. Beslutet innebär att man får vaccinet inom ramen för högkostnads-skyddet för läkemedel.

Åtgärden med att skriva recept samt att injicera vaccinet är inte subventionerade av landstinget. Avgift uttas enligt gällande regler för vaccinationer.

Vaccination i samband med besök föranlett av sjukdom

När vaccinationen är en del av en behandling ingår vaccinet i patientavgiften.

Undantag från moms

De hälsoundersökningar som har till huvudsakligt syfte att skydda personens hälsa är undantagna från momsskyldighet.

4. Hälsoundersökningar

Hälsoundersökningar som av vårdgivare inte är medicinskt initierad erhålles till självkostnadspris.

För hälsoundersökning utan provtagning tillämpas timtaxa med 1 000 kr per timme eller 250 kr per påbörjad kvart. När provtagning förekommer tillkommer kostnader för analys (ej mervärdesskatt).

LS 0904-0342

Riktade hälsundersökningar

Mammografiscreening	Avgift 140 kr	Enligt Budget 2003
Gynekologisk screening	Avgift 0 kr	Enligt LS 0405-0941

Gynekologisk screening eller mammografiscreening som ges utan medicinska indikationer eller inom ramen för besluten ovan är inte subventionerade av landstinget. Priset avgörs av den enskilde läkaren.

Hälsundersökning för adoptivbarn

Adoptivbarn boende inom Stockholms läns landsting betraktas som svenska barn och ska därför erbjudas fri barnhälsovård. Den inledande hälsundersökningen av adoptivbarn som åsyftas i SOSFS 1989:20 är avgiftsbefriad för adoptivbarn boende inom Stockholms läns landsting.

Hälsundersökningen äger rum på barnläkarmottagning eller husläkarmottagning. Om familjen först vänder sig till BVC remitteras/hänvisas barnet till barnläkarmottagning eller husläkarmottagning för denna inledande hälsundersökning.

Undantag från moms

De hälsundersökningar som har till huvudsakligt syfte att skydda personens hälsa är undantagna från momsskyldighet.

5. Provtagningar

Provtagningar som av vårdgivare inte är medicinskt initierad erhålles till självkostnadspris (ej moms).

Besökavgiften får högst vara 250 kr. Tillkommer gör analyskostnad.

6. Rapportering av besök

Registrera intyg

Beroende på om ett intyg är momsbelagt eller ej gäller olika registreringsrutiner:

Intyg *med* moms registreras på: taxa 15, vårdgivare 84, besökstyp 7

Intyg *utan* moms registreras på: taxa 09, vårdgivare 84, besökstyp 7

Avgiftsfria intyg ska inte registreras i kassan

Registrera vaccinationer och hälsundersökningar

Vaccinationer utanför landstingets kampanj och hälsundersökningar registreras på aktuell vårdgivare med taxa 09 och besökstyp 7.

Landstingets vaccinationskampanj registreras på aktuell vårdgivare med taxa 86 och besökstyp 7.

7. Avgiftsfria intyg

Följande intyg är avgiftsfria. Ska inte registreras i kassan.

Intyg till Försäkringskassan är avgiftsfritt för patienten. Vanlig patientavgift tas ut om särskild undersökning behövs för intygets utfärdande enligt AFL (SFS 1948:908).
--

Intyg till Kommun eller stadsdelsnäm, enligt lista
--

- Parkeringstillstånd
- För färdtjänst (inkl riksfärdtjänst), även förnyelse
- För bostadsanpassning
- För behov av särskilt boende, t ex vid demens
- Till överförmyndaren i kommunen (god man ärenden)

Intyg som landstinget SLL behöver för sin handläggning, exempel:
--

- Intyg för nutritionsbidrag
- Hemsjukvårdsbidrag
- Tandvårdsstöd

Arbetskadeförsäkringslagen, intyg enligt
--

LSS-intyg

Patientskadeförsäkringen (PRS), intyg enligt
--

Psykiatrisk tvångsvård, vårdintyg för intagning när anhörig begär

8. Prislista intyg

I priserna nedan ingår moms med 25 procent om inget annat anges. För analyskostnad som tillkommer debiteras enligt respektive kliniks prislista plus moms.

Timtaxa innebär 250 kr plus ev. moms per påbörjad kvart, d.v.s. 313, 625, 938 eller 1250 kr.

Intyg	Pris	
adoption		
- Utlåtande om adoptivföräldrar (exkl. hälsoundersökning)	750	Ej moms
- Utlåtande om adoptivbarn	750	Ej moms
- Förnyelse av intyg för adoption	500	Ej moms
aktivitetsersättning, intyg för FK prövning	avgiftsfritt	
anställning, friskintyg för (kan innefatta anamnes, synskärpeundersökning, tonometri, enkel hörselprövning, enkel blod- och urinstatus, fysikalisk status)	625	Moms
arbetsförmedling, intyg till angående placering etc.	timtaxa	Moms
arbetsförmåga, intyg till Försäkringskassan	avgiftsfritt	
arbetskadeförsäkringslagen, intyg enligt	avgiftsfritt	
arbetsinriktad rehabilitering, intyg för	timtaxa	Moms
asbestlunga, intyg om	625	Moms
audiogram länssjukvård, utlåtande	938	Moms
au-pair, se utlandsarbete		
behandlingshjälpmedel eller läkemedel, intyg om innehav av exempelvis inför en resa	313	Moms
bilbälte, intyg för befrielse att använda (exkl. undersökning)	313	Moms
blodgrupperingsundersökning, intyg om	313	Moms
bostadsanpassning, intyg om	avgiftsfritt	Moms
boxare/brottare, intyg för	938	Moms
DNA-provtagning exkl. analys, intyg Ang	timtaxa	Moms
dykarcertifikat, intyg för (exkl. ev. lungröntgen)		
<ul style="list-style-type: none"> • Enbart undersökning • Undersökning samt EKG 	625 1250	Moms Moms
dödsbevis, utfärdande av	avgiftsfritt	

LS 0904-0342

EKG , vilo-EKG, i samband med intyg	625	Moms
EKG , arbets-EKG, i samband med intyg	938	Moms
emigration , intyg för	938	Moms
faderskapsbevisning , intyg i samband med	timtaxa	Moms
fallskärmshoppning , intyg för	938	Moms
flygcertifikat protokoll 1 C (exkl. tillkommande kostnadskrävande undersökningar)	625	Moms
flygcertifikat övriga protokoll, per protokoll (exkl. tillkommande kostnadskrävande undersökningar)	938	Moms
frisklunga , intyg för	625	Moms
funktionshinder , intyg om (i andra sammanhang än FK-intyg)	313	Moms
färdtjänst , intyg för	avgiftsfritt	
färgsinnesintyg	313	Moms
försäkringsbolag , alla intyg	timtaxa	timtaxa
förstadagsintyg till arbetsgivare	313	Moms
föräldrapenningförmåner , intyg för	avgiftsfritt	
försvarsmakten och Pliktverket intyg som enskild begär för mönstring, värnplikt, allmän tjänsteplikt eller repetitionsutbildning		
- utan undersökning	313	Moms
- med undersökning	625	Moms
god man och förvaltare , intyg för	avgiftsfritt	
handikappersättning eller vårdbidrag , intyg till FK	avgiftsfritt	
handikappfordon utan undersökning, intyg	313	Moms
HIV/aids , friskintyg för visum	313	Moms

LS 0904-0342

Körkortstillstånd <ul style="list-style-type: none"> - hälsodeklaration för - intyg om sjukdom t. ex. diabetes, trafiksyn - omfattande (avseende t ex psykisk indikation) 	625 313 timtaxa	Moms Moms Moms
körkortstillstånd pga. missbruk, intyg för att återfå körkort <ul style="list-style-type: none"> - För provtagningar inkl. analyskostnad som leder till intyg betalar patienten avgift per provtagningstillfälle (inkluderar moms med 25 %). - Intyg för lämplighet att få återfå/uppföljande intyg för körkort vid indragning (alkohol/drogmissbruk) 	625 kr/ provtagningstillfälle 938	Moms Moms
villkorligt körkortstillstånd för deltagande i försök med alkohållås; avgift följer Vägverkets rekommendation Om någon analys visar sig vara positiv och därför måste verifieras av Rättsmedicinskt laboratorium, får den enskilde utöver grundavgifter (1 875 kr), betala vad det kostar.	1875	Moms
livsmedelsintyg med avföringsprov som begärs av arbetsgivare exkl. eventuell analyskostnad	timtaxa	Moms
LPT-intyg, vårdintyg för psykiatrisk tvångsvård <ul style="list-style-type: none"> - psykiatrisk tvångsvård, vårdintyg för intagning när anhörig begär 	timtaxa avgiftsfritt	Moms
LSS-intyg	avgiftsfritt	
LVU-intyg; se även särskilda ungdomshem	timtaxa	Moms
LVM-intyg, tvångsvård av missbrukare i vissa fall, se även missbruksvård	timtaxa	Moms
läkemedel eller behandlingshjälpmedel etc, intyg om innehav av, exempelvis inför en resa (Schengenintyg utfärdas av Apoteket AB).	313	Moms
misshandel, se rättsintyg		
missbruksvård, intyg för	timtaxa	Moms
mönstring, inryckning, repetitionsövning, se försvarsmakten och Pliktverket		

LS 0904-0342

närståendepenning , utlåtande för (FK)	avgiftsfritt	
patientskadeförsäkringen , intyg till	avgiftsfritt	
parkeringstillstånd , intyg för	avgiftsfritt	
radiologiskt arbete, intyg för	timtaxa	Moms
rehabiliteringsersättning , intyg för FK prövning	avgiftsfritt	
reseåterbud , intyg till resebyrå	313	Moms
rättsintyg eller undersökning i syfte att dokumentera skador för utredning av misstänkt brott, t.ex. misshandel, sexuella övergrepp	timtaxa	Moms
Rättspsykiatriska undersökningar i brottsmål (SOSFS 1996:15). Rättsmedicinalverket beslutar om ersättning		Moms
sjukersättning, aktivitetsersättning eller rehabiliteringsersättning , intyg för FK prövning	avgiftsfritt	
sjöfolk , intyg för	938	Moms
skolgång , intyg som rör barns skolsituation	313	Moms
socialtjänsten , intyg till	timtaxa	Moms
särskilda ungdomshem , intyg för	timtaxa	Moms
utbildningssökande , intyg för	625	Moms
utlandsarbete eller utlandsstudier , intyg för (kan innefatta anamnes, synskärpeundersökning, tonometri, enkel hörselprövning, enkel blod- och urinstatus, fysikalisk status)	938	Moms
VAB-intyg (vård av barn) , till försäkringskassan	avgiftsfritt	
visum , intyg för (exkl provtagning)	313	Moms
vårdbidrag och handikappersättning , intyg till FK om	avgiftsfritt	
våldtäkt , se rättsintyg		

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Regeringsrätten har nu klarlagt att åtgärder inom sjukvården som inte främst syftar till att skydda eller vårda en persons hälsa är momspliktiga. Dessa åtgärder ses inte som ett led i sjukvården. Till dessa åtgärder hör kostnader för intyg. Det innebär att kroppsundersökningar, provtagningar eller utredningar som görs av legitimerad personal, med det huvudsakliga syftet att tillhandahålla fakta för att intyga ett sakförhållande för en tredje parts beslut, är momspliktiga. Vaccinationer och hälsoundersökningar är undantagna från momsplikt.

För att anpassa sig till regeringsrättens dom beslutade landstingsfullmäktige i budget 2009 att införa momsens samt att anta en ny princip för prissättning av intyg.

Den tidigare sk. timtaxan innebär att det är intygsskrivarens tidsåtgång som avgör priset på ett intyg. Denna princip slopades och ersätts med en fast prissättning för korta, normala och långa intyg.

Förvaltningen har med bakgrund av beslutet i Landstingsfullmäktige anpassat regelverket till den nya principen för intyg. Konkret innebär det nya regelverket att den vanligaste intygen får ett fast pris. Den avgörande fördelen med att ha fast pris på intyg är att vårdgivarna lätt kan kommunicera avgifter med medborgarna samt att samma typ av intyg får ett enhetligt pris.

Regelverket tillämpas av landstingsdrivna vårdgivare samt av privata vårdgivare som har vårdavtal med Stockholms läns landsting. Privata vårdgivare som har ersättning enligt lagen om läkarvårdsersättning 1993:1651 (nationella taxan) omfattas inte av reglerna.

Beslut om taxor och avgifter ska vanligtvis fattas av fullmäktige. De intyg som det här är fråga om har tillsammans kommunalekonomisk betydelse och utgör således ett ärende som fullmäktige har att besluta om. Den matris som finns i budgetbeslutet och som tillämpas i ärendet kan inte sägas innebära att fullmäktige aktivt tagit ställning i dessa frågor och att nämnden då endast fattar beslut om detaljer. Inte heller finns någon uttrycklig delegation av beslutsrätten. Ärendet bör därför hänskjutas till fullmäktige för beslut.